

آزمون شبیه ساز نیمسال اول درس : فارسی	ساعت شروع :	تاریخ امتحان :	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	رشته : همه ی رشته ها	پایه ی یازدهم دوره ی متوسطه	تعداد صفحات : ۶ صفحه
آزمون شبیه ساز + پاسخنامه	جهت دریافت ۷ روز مشاوره و برنامه ریزی رایگان پادینو با شماره 02166906790 تماس بگیرید		
ردیف	سوالات		
	نمره		

فارسی

- ۱ باتوجه به درس "در کوی عاشقان" و غیبت شمس، مفهوم بیت:
"اگر او به وعده گوید که دمی دگر بیایم همه وعده مکر باشد، بفرید او شما را"
در ارتباط با شخصیتی فریکار است یا معشوقی دستنیافتنی؟
- ۲ واژه "تند" به ترتیب با واژگان کدام ابیات رابطه معنایی "تضمن، تناسب و ترادف" دارد؟
الف- سبک طوق و زنجیر از او باز کرد چپ و راست پویدن آغاز کرد
ب- رطب را می‌ندانم چاشنی چیست همی‌بینم که خرما بر نخیل است
ج- آب شور است نعمت دنیا چون بَرَد آب شور، استسقا؟
- ۳ سال گذشته خواندیم که در شیوه بلاغی، جای اجزای کلام در جمله، تغییر می‌کند، اما در متن آموزشی، مطابق با شیوه عادی و نوشتار معیار، نهاد در آغاز جمله و فعل در پایان قرار می‌گیرد.
- اکنون اجزای بیت زیر را مطابق زبان معیار مرتب کنید.
گفتند به اتفاق یک‌سر کز کعبه گشاده گردد این در
- ۴ آرایه‌های ادبی عبارت ذیل را مشخص کنید.
فکر حمله روس بختک‌وار روی دربار چنبره زده بود.
- ۵ بخش مشخص شده در سروده زیر بیانگر کار برد کدام آرایه ادبی به جز کنایه است؟
بیداری زمانه با من بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی، "رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن"
- ۶ در مصراع اول بیت زیر "قید" و "مسند" را مشخص کنید.
منزل حافظ کنون بارگه پادشاست دل بر دلدار رفت جان بر جانانه شد

۷ در عبارت زیر "ترکیب‌های وصفی" را مشخص کنید.
"در ایران آن روز، دو دربار بود! دربار بزم و دربار رزم؛ رزم پسر، بزم پدر."

در بیت‌های زیر نقش ضمائر را بررسی کنید.

۸ درباب که مبتلای عشقم آزاد کن از بلای عشقم

۹ بلند آن سر که او خواهد بلندش نژند آن دل که او خواهد نژندش

۱۰ نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست چو چنگس رگ و استخوان ماند و پوست

۱۱ هم‌آوای کلمه "غربت" و "صفیر" را بنویسید و آن‌ها را در جمله‌ای جداگانه به کار ببرید.

۱۲ عبارت زیر را از دید آرایه‌های ادبی، بررسی کنید.
"پس، از ابر کرم، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل، دل کرد."

۱۳ دو آرایه موجود در بیت زیر را بنویسید.
"بید مجنون در تمام عمر، سر بالا نکرد
حاصل بی‌حاصلی نبود به جز شرمندگی"
در مصراع اول آرایه و در کل بیت آرایه موجود است.

۱۴ شاعر در بیت مقابل چه کاری را توصیه می‌کند؟ "به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد"

۱۵ "این شیخ همیشه شاب سخنش به همه شبیه است و به هیچ‌کس شبیه نیست. در زبان فارسی، احدی نتوانسته است مانند او حرف بزند و درعین‌حال، نظیر حرف زدن او را هر روز در هر کوچه و بازار می‌شنویم" آرایه پارادوکس در کدام از قسمت‌های عبارت به کار رفته است.

۱۶ نوع دستوری قیدها را در هریک از جمله‌های زیر بنویسید.

الف ناگهان خاموشی خانه را فراگرفت.

۱۷ مقصود شاعر از قسمت مشخص شده چیست؟ "فرصت بده ای روح جنون تا غزل بعد / در غیرت ما نیست که در ننگ بمیریم"

الف) درخواست یک شعر دیگر
ب) درخواست فرصت کوتاه

۱۸ کدام گزینه به شیوهٔ عادی و نوشتار معیار سروده شده است؟ دلیل شیوهٔ عادی نبودن گزینهٔ دیگر چیست؟
الف) پای ما لنگ است و منزل بس دراز دست ما کوتاه و خرما بر نخیل
ب) بی ماه مهرافروز خود تا بگذرانم روز خود دامی به راهی می‌نهم مرغی به دامی می‌زنم

۱۹ مفهوم بیت دوم شعر زیر را بنویسید و یک اضافه تشبیهی و یک ترکیب وصفی در شعر پیدا کنید.
"از شبنم عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد
سر نشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فروچکید و نامش دل شد"

۲۰ آرایه‌های مربوط به هر بیت را به آن وصل کنید. (یک آرایه اضافی است)

ایهام	نه به حالم نظری می‌کنی ای نرگس چشم / نه ز حالم خبری می‌دهی ای مشکین‌خال
کنایه	آنجا که یار پردهٔ عزّت برافکند / عارف کمال ببیند و اهل نظر جمال
تشخیص	ندای عشق چو در داد خال مشکینت / به گوش جان من آمد ز روضه بانگ ملال
تشبیه	بلبل دستان‌سرا را گو برآر آوای نای / مطرب بلبل‌نوا را گو بزن در چنگ چنگ
جناس همسان	

۲۱ در عبارت "با کشته شدن آغا محمد خان، فتحعلی شاه بر تخت نشست. شاهزادهٔ نوجوان، میرزا عیسی قائم مقام را نه تنها وزیر خردمند، بلکه مرشد و پدر معنوی خود می‌دانست و بی‌اذن و خواست او دست به کاری نمی‌زد."

الف) مرجع ضمیر "او" در جملهٔ آخر، کدام واژه است؟

ب یک وابسته پیشین در جمله دوم پیدا کرده و نوع آن را بنویسید.

۲۲ کدام بیت دارای جمله وابسته است؟ جمله وابسته را مشخص کنید.
الف) بیچارگی ورا چو دیدند در چاره‌گری زبان کشیدند
ب) از جای چو مار حلقه برجست در حلقه زلف کعبه زد دست

۲۳ آرایه‌های "تشبیه / تلمیح / پارادوکس / حس‌آمیزی" را در مقابل ابیات مربوطه بنویسید. (آرایه‌ها تکراری نباشد)
الف) از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر یادگاری که در این گنبد دوار بماند
ب) صورت بی‌صورت بی‌حد غیب ز آینه دل تافت بر موسی ز جیب
ج) کسی که وسعت او در جهان نمی‌گنجد به خانه دل من آمده است مهمانی
د) گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت قطره باران ما گوهر یک‌دانه شد

۲۴ رابطه معنایی واژگان زیر را بیابید.

الف روانداز و لحاف:

ب قرآن و مفاتیح‌الجنان:

پ بحران و آشفتگی:

ت شیخ و شباب:

در بیت‌های زیر نقش "م" را بررسی کنید.

۲۵ دریاب که مبتلای عشقم آزاد کن از بلای عشقم

۲۶ پرورده عشق شد سرشتم جز عشق مباد سرنوشتم

- "به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم
 (۱) حافظ به خود نپوشید این خرقه می آلود
 (۲) شربت از دست دلارام چه شیرین و چه تلخ
 (۳) قاضی ار با ما نشیند برفشانند دست را
 (۴) مبادا که گنجی ببیند فقیر
 (۵) زیبقم در گوش کن تا نشنوم
 (۶) خون خورده‌ام نه باده که زهرم نصیب
- بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا"
 ای شیخ پاک‌دامن معذور دار ما را
 بده ای دوست که مستقی از آن تشنه‌تر است
 محتسب گر می خورد معذور دارد مست را
 که نتواند از حرص خاموش بود
 یا درم بگشای تا بیرون روم
 دور از لب تو چون می بی‌غش گرفته‌ام

- "پارادوکس - حس آمیزی - تضمین"
 الف) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد
 رو سربنه به بالین، تنها مرا رها کن
 ب) به نام چاشنی‌بخش زبان‌ها
 حلاوت‌سنج معنی در بیان‌ها
 ج) عاقبت از خامی خود سوخته
 رهروی کبک نیاموخته

شکل همزه	ا	ء	آ	أ	ؤ	ئ
مثال	ابر اراده اجرت	جزء شیء	آسان الآن مار بوا	رأفت مبدأ	رؤیا مؤلف لؤلؤ	هیئت متلألئ

اکنون برای کاربرد هریک از شکل‌های مختلف همزه، سه واژه مناسب بیابید و بنویسید.

بر ما مگیر اگر ز پراکندگی شب آن زلف مشکبار معنبر گرفته‌ایم (معنبر: خوشبو)

"آوازه تقوا و فضل بهاء‌ولد همه‌جا را فراگرفت و پادشاه سلجوقی روم، علاءالدین کیقباد، از مقامات او آگاهی یافت."

در بیت "چنان سعی کن گز تو ماند چو شیر
را بنویسید.

چه باشی چو روبه به وامانده سیر" تشبیه‌ها را مشخص کرده و ارکان آن

در عبارت زیر دو نقش تبعی متفاوت (غیر تکراری) بیابید و بنویسید.

"بهاءولد از آنجا که دیار روم از تاخت و تاز سپاه مغول برکنار بود و پادشاهی دانا و صاحب بصیرت داشت بدان نواحی هجرت کرد. او به همت یاران نزدیک، خود شیخ صلاح‌الدین زرکوب و حسام‌الدین چَلپی، به نشر معارف الهی مشغول بود."

در کدام بیت واژه‌ای یافت می‌شود که هم‌آوای آن در فارسی وجود دارد؟ هم‌آوای آن را بنویسید.

الف) من آدم بهشتی‌ام اما در این سفر	حالی اسیر عشق جوانان مهوشم
ب) پس از چندین شکیبایی شبی یارب توان دیدن	که شمع دیده افروزی‌ام در محراب ابرویت

آزمون شبیه ساز نیمسال اول درس : فارسی	ساعت شروع :	تاریخ امتحان :	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	رشته : همه ی رشته ها	پایه ی یازدهم دوره ی متوسطه	تعداد صفحات : ۴ صفحه
آزمون شبیه ساز + پاسخنامه	جهت دریافت ۷ روز مشاوره و برنامه ریزی رایگان پادینو با شماره 02166906790 تماس بگیرید		
ردیف	پاسخنامه		
	نمره		

فارسی

- ۱ معشوقی دست نیافتنی
- ۲ واژه "تند" معانی متعددی دارد؛ ازجمله "سریع، طعم تند و..." در بیت "الف"، "سبک" به معنی "سریع" است، پس واژه "تند" در معنی سریع با سبک مترادف دارد. در بیت "ب" واژه "چاشنی" به معنی "طعم" است و این واژه با طعم تند تضمن دارد (تند یکی از انواع طعم است) در بیت "ج"، طعم شور با طعم تند، تناسب دارد.
- ۳ به اتفاق (قید) یکسر گفتند (فعل) که (حرف ربط) این در (نهاد) (مشکل) از کعبه (متمم) گشاده (مسند) گردد. (فعل اسنادی) نکته: مصراع دوم مفعول مصراع اول واقع شده است؛ درعین حال خود یک جمله است با ارکان مجزا.
- ۴ تشبیه: حمله روس همان بختک است.
چنبره زدن حمله روس: استعاره مکنیه: حمله همانند مار است.
کنایه: روی دربار چنبر زده؛ دربار را به وحشت انداخته بود و مضطرب کرده است.
- ۵ تضمین، توضیح تضمین (شاعر یا نویسنده قسمتی یا تمامی از یک حدیث، آیه، بیت یا مصراعی از شعر را عیناً در بین اشعار خود بیاورد)
- ۶ مسند + بارگه پادشاه
قید + کنون
- ۷ آن (صفت) روز (موصوف) / دو (صفت) دربار (موصوف)

پاسخ سؤالات ۸ تا ۱۰

- ۸ (= م) در مصرع دوم یعنی مرا از عشق آزاد کن که مفعول است.
- ۹ (= ش) در بلندش ← مفعول / = ش در نژندش ← مفعول (نوعش یک مورد کافی است)
- ۱۰ (= ش) در خوردش مضافه الیه تیمار است.
- ۱۱ غربت ← قربت: عجب نباشد اگر پا کشم ز مسند قربت.
سفیر ← سفیر: سفیر افغانستان در اسپانیا موردحمله دزدان قرار گرفت.

۱۲

تشبیه (اضافه تشبیهی) ← ابر کرم - باران محبت
تناسب (مراعات نظیر) ← ابر و باران - خاک و گل - ید و دل
تکرار ← گل
سجع متوازی (جناس) ← گل و دل
استعاره ← ید قدرت

۱۳

در مصرع اول آرایه تشخیص و در کل بیت آرایه حسن تعلیل مشهود است.

۱۴

دل نبستن به دنیا (یا هر مفهوم نزدیک دیگر)

۱۵

شیخ شاب: جوان است درحالی که پیر است.
شبیه بودن به همه و به هیچ کس شبیه نبودن
کسی مانند او حرف نمی زند درعین حال نظیر حرف زدنش را می شنویم.

۱۶

الف

قید: ناگهان - نوع دستوری: قید

ب

قید: شب - نوع دستوری: اسم

پ

قید: زیبا - نوع دستوری: صفت

۱۷

درخواست یک فرصت کوتاه

۱۸

بیت "الف" به شیوه عادی و بیت "ب" به شیوه بلاغی است؛ در بیت "ب" اجزای کلام در مصراع اول جابه جا شده است؛ تا روز خود را بی ماه مهرافروز خود بگذرانم،...

۱۹

مفهوم بیت دوم:

عشق را چون نشتر و شیئی برنده و نوکتیز به کار گرفتند و به رگ روح ضربه زدند از حاصل این ضربه یک قطره خون فروریخت که نام آن را دل نهادند.
اضافه تشبیهی: شینم عشق / نشتر عشق
ترکیب وصفی: یک قطره، یک صفت پیشین است.

۲۰

نه به حالم نظری می کنی ای نرگس چشم ← تشبیه (تشبیه چشم به نرگس)
آنجا که یار پرده عزت برافکنند ← پرده برافکندن کنایه از "آشکار کردن"
ندای عشق چو در داد خال مشکینت / به گوش جان من آمد ز روضه بانگ ملال ← "ندا دادن عشق" و "گوش جان" هر دو تشخیص دارند.
بلبل دستان سرا را گو برآر آوای نای / مطرب بلبل نوا را گو بزن در چنگ (ساز چنگ) چنگ (بخشی از دست) ← جناس همسان

۲۱

الف

میرزا عیسی قائم مقام

ب

میرزا: شاخص

۲۲

جمله "الف" - جمله وابسته: بیچارگی ورا چو دیدند

توجه: چو در بیت "الف" حرف ربط وابسته ساز است اما در بیت "ب" حرف اضافه به معنای "مثل و مانند" است.

۲۳

الف) حس آمیزی

ب) تلمیح

ج) پارادوکس

د) تشبیه

۲۴

الف) تضمن

ب) تناسب

پ) مترادف

ت) تضاد

پاسخ سؤالات ۲۵ تا ۲۶

۲۵

عشقم ← عشق هستم (فعل) / مرا از عشق آزاد کن (مفعول)

۲۶

سرشتم ← سرشت من (مضاف الیه) / سرنوشت من (مضاف الیه)

۲۷

ابیات مرتبط: ۱ - ۳ - ۴ - ۵

۲۸

الف) تضمین

ب) حس آمیزی

پ) پارادوکس

۲۹

(ا) آغازی ← انجمن، ادب

(ء) پایانی ← ملک الشعراء، اشیاء، اسراء

(آ) آغازی و میانی ← آفتاب، آبادان

(أ) میانی و پایانی ← توأم، متأثر

(ؤ) میانی و پایانی ← سؤال، فؤاد

(ئ) میانی و پایانی ← بی شائبه، جرئت

۳۰

پراکندگی (هسته) شب (وابسته پسین مضاف الیه) / آن (صفت اشاره) زلف (هسته) مشک بار (صفت بیانی) معنیر (صفت بیانی)

۳۱

فضل: معطوف

علاءالدین کیقباد: بدل

۱- مشبه: تو (محذوف است) / مشبه‌به: شیر / ادات تشبیه: چو / وجه شبه: سعی کردن [مصرع اول]

۲- مشبه: تو (محذوف است) / مشبه‌به: روباه / ادات تشبیه: چو / وجه شبه: به وامانده سیر بودن

صاحب بصیرت معطوف یا حسام‌الدین معطوف به صلاح‌الدین // شیخ صلاح‌الدین زرکوب و حسام‌الدین چَلپی بدل از یاران
نزدیک خود

بیت الف: واژه‌های سفر و اسیر هم‌آوا دارند؛ واژه‌های صفر و اثیر (عسیر، عصیر) هم‌آواهای واژه‌های قبل محسوب می‌شوند.

